

o sorriso de Daniel

Bahía, Instituto Cervantes
marzo de 2007

unha exposición do
Consello da Cultura Galega

Ramón Villares
Presidente do Consello da Cultura Galega

Obxectivos da Exposición

A decisión de facer esta Exposición obedece á idea de promover, fóra de Galicia, unha actividade cultural que serva de **presentación** da cultura galega ou, dito doutro modo, de presentación de Galicia como unha unidade cultural, con tradición pero aberta á modernidade.

Un segundo obxectivo é o de chegar a ámbitos culturais e sociais non atendidos con frecuencia na acción de Galicia no exterior, moi centrada no mundo da “galeguidade” ou da identidade étnica. O que se pretende é **abrir a dar coñecer** a cultura galega en ámbitos culturais próximos. Dito doutro modo, queremos que os potenciais visitantes da exposición sexan galegos da diáspora, pero tamén moita outra xente.

Un terceiro obxectivo é o de promover un **diálogo intercultural**, no que a diversidade lingüística, antropolóxica, histórica e cultural serva de puntos de encontro e non de ferramenta de exclusión. Pretendemos, pois, unha exposición que teña un sentido de diálogo con outras culturas, na que a diferenza sexa un valor e non unha limitación.

Finalmente, queremos que a exposición teña unha **mensaxe positiva e amable**, pero non folklórica nen propagandística. Trátase de presentar a realidade galega na súa complexidade, liberada dos tópicos que tanto nos colocan desde fóra, pero sen caer no “aldeanismo” de creer que o noso é o mellor do mundo.

O nome da Exposición

O nome escollido vai ser unha síntese da mensaxe e dos obxectivos. O punto de partida é o **profeta Daniel**, que está no Pórtico da Gloria do Mestre Mateo, aquel que está a sorrir, e que xa tanto lle preocupou a Rosalía Castro.

Este sorriso é o primeiro grande sorriso da escultura medieval europea, despois de séculos de figuración hierática e chea de “pantocrátors”. Este sorriso representa a dimensión europea da cultura galega e tamén un

dos iconos máis emblemáticos de Galicia cara o exterior, por estar no Pórtico da Gloria

O punto de chegada é outro Daniel, que tamén irá nas bandeirolas e na presentación da Exposición, que é o **Daniel Castelao**, a figura que representa mellor a identidade política e cultural e artística da Galicia contemporánea. Un Daniel artista e político, pero tamén emigrante na nenez e exiliado na súa madurez.

Dun Daniel a outro Daniel vai a condición de Galicia como Camiño de peregrinación, como Fisterra atlántico, pero tamén como Porta de Europa e Porto de saída, cara o ancho mundo, nomeadamente cara América.

estructura e contidos expositivos

O contido expositivo artículase en cinco bloque ou series temáticas que tratan de condensar os aspectos esenciais que definen a nosa identidade.

O territorio que habitamos e cómo o habitamos: **o atlantismo** será o eixo central desta sección.

A comunidade histórica, a identidade de fala: a **lingua** –a súa historia, os seus sobranceiros defensores- como liña condutora do noso pasado común.

A economía e as formas de vida: **agro, mar e cidade**, coas súas manifestacións antropolóxicas, coa realidade actual.

Un presente con futuro: as **entidades políticas, sociais e culturais** na actualidade e a proxección da **economía galega no mundo**.

Unha Galicia “porta e porto”: a **emigración** e o **Camiño xacobeo** como símbolos e feitos históricos definidores dunha comunidade aberta ao mundo.

Segundo a densidade de contido, os bloques temáticos divídense en seccións, integrada cada unha por seis unidades expositivas (paneis) e agrupadas baixo un título. Este ritmo fixo, ao que se suxeita toda a mostra, facilita a lectura “espacial” e a comprensión dos contidos.

A división en áreas temáticas non implica, sen embargo, o establecemento de bloques estancos: ben ao contrario, procurouse a preeminencia dunha visión global en todo o discurso, con recurso ao tratamento transversal, de xeito que os aspectos sociais ou os datos económicos máis actuais se mesturen -ou mesmo se apoiem- coas visións antropolóxica, histórica, artística...

A exposición amplíase e complementábase cunha serie de **audiovisuais** en distintos formatos:

Documentais:

Galicia é un mundo (sobre xeografía física).

O legado dos devanceiros (prehistoria e romanización de Galicia).

O Pórtico da Gloria: a arte do mestre Mateo.

A nosa lingua (lingua e literatura).

Ciclo ritual de Galicia (antropoloxía).

Video-creacións:

O Camiño.

A emigración.

A arquitectura da exposición. Consideracións técnicas:

Co fin de que sexan factibles itinerancias a longa distancia e facilitar unha montaxe económica propónse un novo sistema expositivo:

EXPANDMEDIA/SCREEM

con paneis impresos en plotter e encapsulados que garanta a súa integridade no transporte, almacenaxe e exposición en múltiples puntos e que ao seren autoportantes, non precisan de estrutura a maiores para a súa montaxe, adaptándose a calquera tipo de espazo.

O número total de paneis é de 60 + 2 de presentación

O formato é de 2,20 x 1,00 m.

Na sede do Instituto Cervantes en Bahía a exposición distribuirase ao longo de tres andares do centro, no espazo de recepción, na sala de exposición e na biblioteca, permitindo esta distribución expandida unha visita máis pausada e mesmo pautada

Publicacións:

O sorriso de Daniel, case exclusivamente textual, recolle as achegas de diferentes autores sobre economía, historia, arte, antropoloxía, literatura etc.

O sorriso de Daniel, folleto-catálogo de 76 páxinas que recolle os contidos e imáxenes dos paneis, con pequenos textos introductorios.

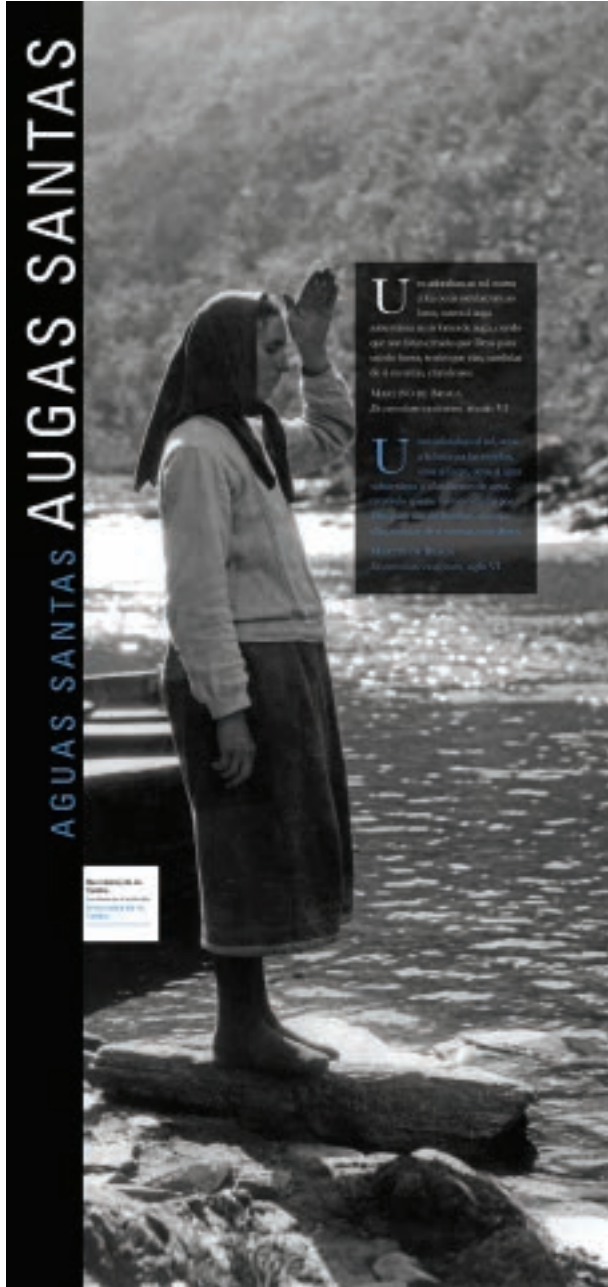
Tríptico para difusión.

bloque 1

o territorio que habitamos

dúa seccións: augas santas / a morada do home

(12 paneis)

AGUAS SANTAS AUGAS SANTAS

Un adverbio en sí mismo
 (de la raíz indoeuropea
 *u-, *ui-, *uih₂-, *uih₁-)
 que en latín se usó para
 indicar la dirección o el
 origen de algo. En el
 caso de las aguas santas,
 se refiere a la dirección
 del río que las trae.

Un adverbio en sí mismo
 (de la raíz indoeuropea
 *u-, *ui-, *uih₂-, *uih₁-)
 que en latín se usó para
 indicar la dirección o el
 origen de algo. En el
 caso de las aguas santas,
 se refiere a la dirección
 del río que las trae.

AGUAS SANTAS
 AUGAS SANTAS

LA MORADA DEL HOMBRE A MORADA DO HOME

Distribución / Distribuição
66%

de la población gallega vive en las comarcas
 interiores

de la población gallega vive en las comarcas
 interiores

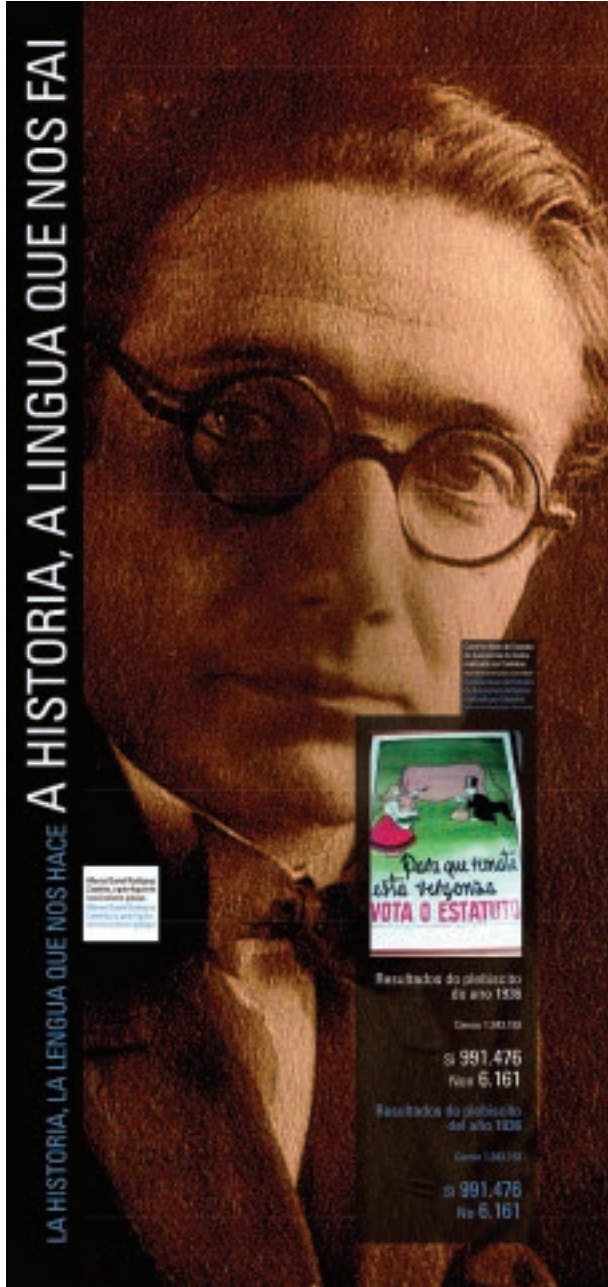
LA MORADA DEL HOMBRE
 A MORADA DO HOME

bloque 2

a nosa historia, a nosa lingua

unha sección: a historia, a lingua que nos fai

(6 paneis)

LA HISTORIA, LA LENGUA QUE NOS HACE A HISTORIA, A LINGUA QUE NOS FAI

Comitè Electoral
Catalunya, les Illes Balears
i les Illes Canàries
C/ Aragó, 100 - 08001 Barcelona
Tel: 93 55 55 55

Resultados de plebiscito
del año 1979
Censo 1.981.158
SI 991.476
No 6.161
Resultados de plebiscito
del año 2006
Censo 1.981.158
SI 991.476
No 6.161

El plebiscito de 1979
se celebró en Cataluña
y las Islas Baleares
y las Islas Canarias
con el fin de determinar
si se debía convocar
un referéndum de independencia
para el territorio.

bloque 3

a economía, as formas de vida

tres seccións: os traballos e os días / cheirando a frescura / novos ritmos

(18 paneis)

LOS TRABAJOS Y LOS DIAS OS TRABALLOS E OS DIAS

Unha fotografía
do traballo en
unha explotación
de vacas leiteiras.
Fonte: B. Rodríguez Latorre
e I. Latorre Galán

O traballo en explotación
de vacas leiteiras é un
traballo físico, pero tamén
un traballo intelectual, pois
requer de moitos esforzos
para manter a explotación
funcionando correctamente.
Fonte: B. Rodríguez Latorre
e I. Latorre Galán

OLIENDO A FRESCURA CHEIRANDO A FRESCURA

40%

Unha fotografía
do traballo en
unha explotación
de vacas leiteiras.
Fonte: B. Rodríguez Latorre
e I. Latorre Galán

NUEVOS RITMOS NOVOS RITMOS

Unha fotografía
do traballo en
unha explotación
de vacas leiteiras.
Fonte: B. Rodríguez Latorre
e I. Latorre Galán

bloque 4

un presente con futuro

dúas seccións: galicia no mundo / eixos do futuro

(12 paneis)

GALICIA EN EL MUNDO GALICIA NO MUNDO

Automoción/Automoción

12%

El PIB gallego

La industria automovilística gallega creció un 12% en 2014, impulsada por el sector de la energía y el transporte. El sector de la energía y el transporte creció un 12% en 2014, impulsado por el sector de la energía y el transporte.

El sector de la energía y el transporte creció un 12% en 2014, impulsado por el sector de la energía y el transporte.

EJES DEL FUTURO EIXOS DO FUTURO

El Parlamento de Galicia está constituido por diputados electos por sufragio universal, libre, igual, directo y secreto. El Parlamento de Galicia está constituido por diputados electos por sufragio universal, libre, igual, directo y secreto.

El Parlamento de Galicia está constituido por diputados electos por sufragio universal, libre, igual, directo y secreto. El Parlamento de Galicia está constituido por diputados electos por sufragio universal, libre, igual, directo y secreto.

El Parlamento de Galicia está constituido por diputados electos por sufragio universal, libre, igual, directo y secreto.

bloque 5

unha galicia aberta ao mundo

dúas seccións: o camiño / porto e porta

(12 paneis)

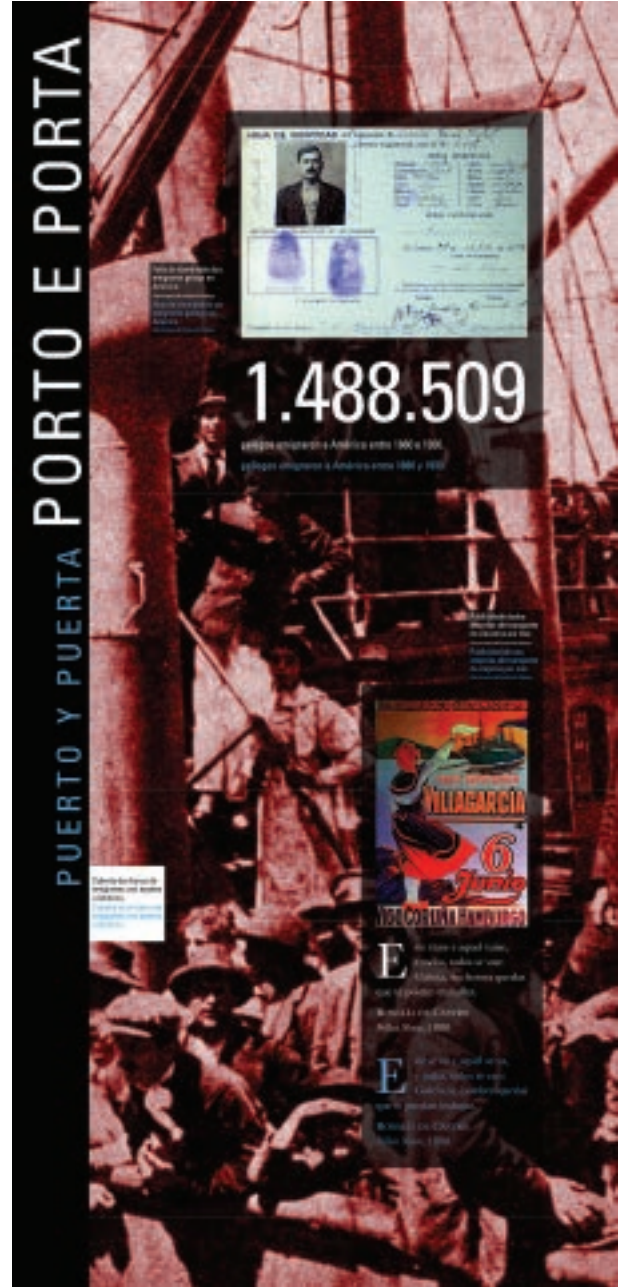

EL CAMINO O CAMIÑO

Vidal es el camino pedo que se
 vicia y cambia.
 Henry Aguirre
 Buenos Aires, 1914.

Hoy es el camino que se
 vicia y cambia.
 Henry Aguirre
 Buenos Aires, 1914.

El Camino o Camiño
 de Henry Aguirre
 Buenos Aires, 1914

PUERTO Y PUERTA

1.488.509

1900-1910
 1910-1920

El libro es un
 libro de
 Juan Manuel de Rosas
 Buenos Aires, 1914

El libro es un
 libro de
 Juan Manuel de Rosas
 Buenos Aires, 1914

El Camino o Camiño
 de Henry Aguirre
 Buenos Aires, 1914

Galicia

Galicia